

BİREY VE TOPLUM

Kazanım : Sosyal Bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder.

ÖĞRENDİKLERİMİ UYGULUYORUM

Sosyal bilgiler dersinin hayatımızda çok önemli bir yeri vardır.

Sosyal bilgiler dersinin bize kazandırdıkları;

- ✓ Topluma faydalı sorumlu birer vatandaş olmamızı sağlar.
- ✓ Yaşadığı çevresini yurdunu ve dünyamızın özelliklerini tanımamıza yardımcı olur.
- ✓ Türkiye Cumhuriyeti'nin etkin bir vatandaşı olarak gelişmemize katkısı çok büyüktür.
- ✓ Haklarımızın neler olduğunu, herkesin yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle söyler.
- ✓ Türk kültür ve tarihini oluşturan öğeleri kavrarız.
- ✓ Günlük yaşamında haritadan yararlanma yollarını kavrar.
- ✓ Çevreyi koruma ve iyileştirme bilinci kazanır.
- ✓ Ulusuna, bayrağına ve insanlığa sevgi, saygı duygularını geliştirir.
- ✓ Sorumluluk alma, yardımlaşma ve beraber çalışmayı alışkanlık hâline getirir.
- ✓ İnsan hakları, ulusal egemenlik ve demokrasi gibi kavramları öğreniriz.
- ✓ Kültürel mirası koruma konusunda duyarlı olmamızı sağlar.

Kazanım : Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar.

OLAYLAR VE SONUÇLARI

Çevremizdeki bir olay yaşamın birçok alanını etkiler. Her olayın birden fazla nedeni ve sonucu olabilir. Karşılaştığımız olayların yalnızca bir nedeni yoktur, birden fazla nedeni olabilir. Sebepsiz olay yoktur.

Yakın çevremizdeki bir örneğe bakarsak bir olayın çok boyutlu olduğunu fark ederiz. Çünkü olaylardan farklı kişiler farklı şekillerde etkilenmektedir. Etkileniş biçimlerinin nedenleri ve sonuçları farklıdır.

Örneğin; mahallemize açılan bir okul o çevrede eğitimi (kültürel) etkiler, orada iş kollarının gelişmesini sağlar (ekonomik), insanların yaşamını etkiler (sosyal).

ÖRNEK OLAY ; bir trafik kazasını ele alalım, bu olayın nedenlerini ve sonuçlarını düşünelim.

Nedenleri;

1. Sürücü hataları (dikkatsizlik, alkol, uykusuzluk, acemilik)
2. Yolcu hataları (konuşkan, dikkat dağınıcılığı vb.)
3. Yol hataları (eğim hataları, çukurlar vb.)
4. Araç hataları (fren, lastik vb.)
5. Trafik hataları (trafik lambası ve levhası vb.)

Doğrudan Sonuçları;

1. Can kayıpları
2. Yaralanma ve engelli kalma
3. Mal kayıpları

Dolaylı Sonuçları;

1. Kaza yapan ailenin ekonomik kayıpları
2. Kaza yapan ailenin psikolojik sonuçları
3. Bazı kişiler, bu olaydan olumlu etkilenebilir. (Tamirciler, yedek parçacılar vb.)

Kazanım : Katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği hak ve sorumluluklara uygun davranır.

HAKLARIMI VE SORUMLULUKLARIMI BİLİYORUM

Hepimiz doğduğumuz günden itibaren çeşitli kurum ve grupların içinde yer alırız. Aile, okul, fabrika bu grup ve kurumlardan bazılarıdır. İçinde bulunduğumuz grup ve kurumlara ait çeşitli rollerimiz vardır. (Ailede baba, okulda öğretmen, sınıfta öğrenci, fabrikada işçi gibi)

Hepimizin **doğuştan kazanılmış** rolleri vardır. Çocuk, ağabey, evlat, abla, torun, kuzen, yeğen gibi. Gruplar değiştikçe rollerde değişmektedir. Örneğin bir insan ailede kız kardeş, akrabalar arasında kuzen, ninenin yanında torun rolünde olabilmektedir.

Örneğin; Recep Yıldırım, evde baba ve eş rolünde, iş yerinde öğretmen rolünde, anne-babasının yanında evlat rolündedir.

İçinde yer aldığımız grup ve kurumlarda üstlendiğimiz rollerle ilişkili **haklarımız** vardır. (Baba olarak aile bireylerinden saygı görmek, öğretmen olarak sınıfı yönetmek, öğrenci olarak okulda eğitim görmek, işçi olarak maaş almak)

Bu haklarımızı kullanırken de yerine getirmemiz gereken bir kısım **sorumluluklarımız** vardır. (Baba olarak ailenin geçimini sağlamak, öğretmen olarak öğrencileri en iyi şekilde eğitmek, öğrenci olarak derslerimize alışıp ödevlerimizi yapmak gibi).

Ailede, okulda, arkadaş grubunda sorumluluklarımız vardır. Okula zamanında gelip, derslerine zamanında giren, öğretmenin

verdiği görevi zamanında giren bir öğrenci sorumluluğunu yerine getirmiş olur.

GRUP	ROL	SORUMLULUK
Aile	Abla	Kardeşine örnek olmak.
Sınıf	Öğrenci	Ders çalışmak.
Futbol takımı	Kaptan	Takımda uyumu sağlamak
Kamp grubu	İzci	Kamp kurallarına uymak.

Okuldaki haklarımız

- ✓ Teneffüse çıkmak
- ✓ Temiz bir sınıfta eğitim görmek
- ✓ Kütüphaneden yararlanmak

Okuldaki sorumluluklarımız

- ✓ Okul eşyalarına zarar vermemek
- ✓ Sınıfı temiz tutmak
- ✓ Derslere zamanında girmek

Kazanım : Çocuk haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlallerine örnekler verir.

ÇOCUK HAKLARI HER YERDE

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, Türkiye Cumhuriyeti tarafından 14 Eylül 1990 tarihinde kabul edildi. Bu sözleşmeyle çocukların hakları sözleşmeye imza atan tüm devletle tarafından resmen kabul edildi ve bu devletler bu hakları sağlama yükümlülüğü altına girdiler. Sözleşmeye taraf olan devletler kendi yükümlülüklerindeki 18 yaşın altında bulunan çocuklara sözleşmede yazılı olan bütün hakları tanımakla yükümlüdür.

Her insan 18 yaşına kadar çocuk sayılır.

